

ВИСНОВОК

творчого керівника – кандидата мистецтвознавства, доцента кафедри
оркестрових духових та ударних інструментів
Харківського національного університету мистецтв імені

І. П. Котляревського

ОВЧАРА Олександра Павловича

та наукового консультанта – доктора мистецтвознавства, професора,
проректора з науково-педагогічної, творчої роботи та інноваційного
розвитку Харківського національного університету мистецтв імені

І. П. Котляревського

НІКОЛАЄВСЬКОЇ ЮЛІЇ ВІКТОРІВНИ

на творчий мистецький проект
здобувача кафедри оркестрових духових та ударних інструментів
Харківського національного університету мистецтв імені

І. П. Котляревського

ЧУРІКОВА ВІТОРА ВІКТОРОВИЧА

«Національні виміри концертного жанру для саксофона: Франція, США
Україна»

поданого до захисту на здобуття ступеня доктора мистецтва
за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво»

Здобувач Віктор Вікторович Чуріков протягом навчання послідовно
реалізовував творчий мистецький проект «Національні виміри концертного
жанру для саксофона: Франція, США Україна», який став ваговою складовою
творчого життя Університету, є унікальним і ще не був реалізований на
просторах України.

Автор творчого мистецького проекту – саксофоніст, віртуоз, у творчому
доробку якого є багато творів для саксофона здебільше академічного
спрямування. Тема творчого мистецького проекту обрана виходячи із

репертуару творчого аспіранта і дає широке поле для представлення творів для саксофона, написаних представниками різних національних шкіл.

Під час роботи над творчим мистецьким проектом «Національні виміри концертного жанру для саксофона: Франція, США Україна» Віктор Чуриков підтвердив себе дійсно віртуозним виконавцем, представляючи всі складові проекту на високому рівні.

Творча складова творчого мистецького проекту В.В. Чурикова реалізована у трьох концертних програмах: 1-й концерт «Національні виміри концертного жанру для саксофона: Франція» – 30.09.2025 (програма французької музики для саксофона); 2-й концерт «Національні виміри концертного жанру для саксофона: Україна» – 12.02.2026 (програма української музики для саксофона); 3-й концерт «Національні виміри концертного жанру для саксофона: Америка» – 27.08.2026 р. (програма американської музики для саксофона) та концерті поза межами проекту 28.11.2024 р., який вперше за 38 років представив харківському слухачеві Концерт-поему В. Золотухіна.

В концертах, зокрема, прозвучали концертні та циклічні твори: Пол Крестон Концерт для альт-саксофона з оркестром; Володимир Золотухін Концерт-поема для саксофона та естрадно-симфонічного оркестру; Герш Калинкович «Концерт-капрічіо на тему Паганіні» для альт-саксофона з оркестром; Даріус Мійо Сюїта «Скарамуш»; Роберто Моліnellі «Чотири картини Нью-Йорку»;

Концертні п'єси та мініатюри: Франсуа Борн «Фантазія на теми з опери Ж. Бізе “Кармен”»; Роже Бутрі «Дивертисмент»; Ейтор Віла-Лобос «Шоро №1»; Астор П'яццолла «Лібертанго»; М.Лисенко «Елегія»; Ю. Щуровський «Романс»; Ежен Бозза «Арія»; Деніс Жолі «Арія і танок», М.Скорик «Мелодія».

Апробація мистецької складової проекту відбулася 06.09.2025 р. під час старту (zoom-старту в межах навчальної дисципліни «Теорія та практика музичної комунікації», ХНУМ імені І. П. Котляревського) і майстер-класу

«Практикум з виконавства на духових інструментах для початківців» 30 квітня 2026 р., ДШМ №3 м. Харкова (онлайн).

Результатом реалізації творчої складової стала популяризація репертуару для саксофона в концертному жанрі в Україні, зокрема – у Харкові.

В межах творчого мистецького проєкту розроблено *спеціальний курс дисципліни «Творчість для саксофону у другій половині XX-XXI ст.: жанри, стилі, особистості»*.

Наукова апробація творчого мистецького проєкту відбулася під час наукових заходів та публікації статей.

Так, В.В.Чуриков доповідав на та взяв участь у:

- III Всеукраїнському конкурсі науково-творчих презентацій імені Ірини Полусмяк в номінації «Автори творчих мистецьких проєктів» з розширеною презентацією на тему «Концерт-поема В. Золотухіна: погляд на виконання через 38 років після прем'єри (10–11 травня 2025 року, Харків, ХНУМ імені І. П. Котляревського) і отримав сертифікат учасника та спеціальний диплом Ради молодих вчених при ХОВА;

- науковій конференції «Мистецтво та шляхи його осмислення в дослідженнях молодих науковців» (24–25 березня 2026 р., Харків);

- науково-творчому проєкті «У тіні belle époque: невідомі сторінки музичної Франції» (21-23 червня 2026 р.).

За тематикою творчого мистецького проєкту надруковано такі статті:

1. Чуриков, В., & Чуриков, В. (2026). Інтерпретаційний простір у Концерті-поємі для саксофона альта з оркестром Володимира Золотухіна. *Проблеми взаємодії мистецтв, педагогіки та теорії і практики освіти*, 78, 118–134. <https://doi.org/10.34064/khnum1-78.06>

https://intermusic.kh.ua/vypusk78/pro78_6_118-134Churikov.pdf

2. Чуриков В. Саксофон поза віртуозністю: національно-стильовий вимір «Рапсодії» Клода Дебюссі. *Проблеми взаємодії мистецтва та теорії і практики освіти*, 79, 31–51. DOI <https://doi.org/10.34064/khnum1-79.02>.

https://intermusic.kh.ua/vypusk79/pro79_2_31-51Churikov.pdf

Наукове обґрунтування творчого мистецького проєкту на тему «Національні виміри концертного жанру для саксофона: Франція, США Україна» присвячено дослідженню становлення та розвитку саксофона як концертного інструмента крізь призму національно-стильових традицій трьох музичних культур. Розглянуто органологічні та темброві характеристики саксофона, його особливу роль у французькому музичному мистецтві та переосмислення його виразових можливостей у «Рапсодії» К. Дебюссі. Окрему увагу приділено американській традиції, у якій саксофон набуває нової якості під впливом джазової культури, на матеріалі Сонати та Концерту П. Крестона. Український вимір представлено через проблему жанрового різноманіття та недостатньої популяризації вітчизняного репертуару, зокрема Концерту-поєми для саксофона-альта з оркестром В. Золотухіна. Здійснено комплексний виконавсько-інтерпретаційний аналіз обраних творів, спрямований на виявлення специфіки національно-стильових моделей саксофонного концертного мистецтва. Практичну складову творчого мистецького проєкту В.В. Чурікова доповнює спеціальний курс за його тематикою, нотні матеріали та апробація результатів творчого мистецького проєкту. В результаті реалізації його наукової складової систематизовано національно-стильові особливості концертного жанру для саксофона у французькій, американській та українській музичних традиціях, визначено специфіку трактування інструмента та особливості його виконавської інтерпретації в різних культурних контекстах. Обґрунтовано перспективність українського саксофонного репертуару та необхідність його подальшої популяризації у сучасній концертній і педагогічній практиці.

Також в тексті обґрунтування проаналізовано всі твори і композиції, які складають програми концертів. Воно достатнього об'єму, не містить академічного плагіату та базується на власних спостереженнях, думках, висновках та багаторічній практиці роботи у складі різних колективів та виступів соло і в ансамблях.

Індивідуальний план здобувача, що містить освітню, творчу, наукову та педагогічні складові В.В.Чуриков виконав в повному обсязі та без зауважень.

Наукова та творча складові творчого мистецького проєкту пов'язані, доповнюють одна одну та відповідають існуючим критеріям і вимогам Міністерства освіти і науки України, що висувається до робіт такого рангу.

Як керівники творчого мистецького проєкту вважаємо, що в цілому він може бути цікавий як виконавцям, так й науковцям, має практичну цінність, науковий потенціал та перспективу розвитку.

На основі зазначеного вище творчий мистецький проєкт «Національні виміри концертного жанру для саксофона: Франція, США, Україна» В. В. Чурикова може бути рекомендованим до захисту у спеціалізованій раді з присудження ступеня доктора мистецтва у ХНУМ імені І. П. Котляревського.

Творчий керівник: кандидат мистецтвознавства,
професор кафедри оркестрових
духових та ударних інструментів

Олександр Овчар

Науковий консультант:

доктор мистецтвознавства, професор

Юлія НІКОЛАЄВСЬКА

Підпис —
Овчар Олександр
Ніколаєвської Юлії
Засвідчує
Михайлович В. Г.
Діловодство та архів
В. Кривоносова